

Yrittäjyys 1 osp

Kevät 2025
Mikko Pirttimäki

Pedonet: e2e679x9

Tutustuminen ja virittäytyminen aiheeseen

Mieti aluksi itsenäisesti vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- Mitä viereisen kuvan mustista rattaista sinä tavoittelet tältä opintojaksolta?
- Jos voisit perustaa, minkä tahansa yrityksen nyt heti, mikä se olisi ja miksi?

Ota sitten itsellesi pari ja jakakaa toisillenne, mitä valitsitte ja miksi. Kertokaa myös yritysideoistanne!

Kuva 1 Yrittäjyyspedagogiikan tavoitteet (Suomen Yrittäjät 2018)

Haluan saada opiskelijat käyttämään yrittäjämäistä asennetta ja innostumaan yrittäjyydestä.

2017 – 2024, Autoin SOTE-alan ammattilaisia oman yritystoiminnan perustamisessa.

2011 – 2017, Ohjasin liikuntatieteen opiskelijoita hiomaan pedagogisia taitojaan urheiluvalmentamisessa.

2001 – 2013, Toimin urheiluvalmentajana kilpauimareille ja suoritin liikunnanohjaajan tutkinnon.

Mikko Pirttimäki
Opettaja, liiketoiminta
mikko.pirttimaki@poke.fi
+358 40 6196476

Yrittäjämäinen asenne ja toiminta

Metataso	Palveluasenne	Toiminnan asenne	Kasvun asenne
Mindset	Uteliaisuutta tutkia erilaisia tarpeita, toiveita ja haasteita sekä tahtoa etsiä sopivia ratkaisuja.	Reipasotteista ja tavoitteellista tekemistä, nopeita kokeiluja ja niistä oppimista.	Sinnikkään, elinikäisen oppijan ajattelutapa, jossa omat ominaisuudet ovat muokattavissa ja haasteet ratkottavissa.
Taito	Empaattisuutta, toisen kohtaamista ja tekemistä hyvällä fiiliksellä	Toimeen tarttuminen	Uskallusta ottaa hallittuja riskejä, oppia epäonnistumisista, kokeilla ja harjoitella aina uudestaan.

Toiminnan taso	Arvon luominen	Tekeminen ja toiminnallisuus	Riskinotto
Mindset	Tehdään arvoa luovaa yhteistyötä yhdessä toisten kanssa	Opitaan tekemällä, kokeilemalla ja harjoittelemalla	Pyrkimys hallittuun riskinottoon
Taito	Uskallusta aloittaa ja tehdä aidoissa tilanteissa	Oppija on aktiivinen ja aloitteellinen tekijä	Epävarmuutta sisältävien tekojen ja päätösten tekemistä

Sisäinen ja ulkoinen yrittäjyys

Sisäinen ja ulkoinen yrittäjyys

Sisäinen yrittäjyys

Sisäinen yrittäjyys tarkoittaa yrittäjämäistä ajattelu- ja toimintatapaa organisaatiossa eli yksilö toimii yrittäjämäisesti työyhteisössään.

Voi tarkoittaa esimerkiksi

- Vastuunottoa projektista
- Omistajuutta tehtävistä tai kokonaisuuksista

Sisäistä yrittäjyyttä voidaan tukea ja taitoja kehittää

Ulkoinen yrittäjyys

Ulkoinen yrittäjyys merkitsee oikean yrityksen perustamista sekä käytännön toimimista yrittäjänä.

Tarkoittaa käytännössä:

- Vastuunkantoa koko yrityksestä
- Riskinkantoa yrityksen toiminnasta

Edellyttää halukkuutta ja kovaa tahtoa toimia yrittäjänä. Yrittäjillä on paljon erilaisia tukiverkostoja ja palveluita.

Esimerkki sisäisestä yrittäjyydestä

DESI-hanke

Palvelumuotoilun keinon tuettiin SOTE-alan organisaatiossa tapahtuvaa yhteistä kehittämistä digitaalisen työvälineen avulla.

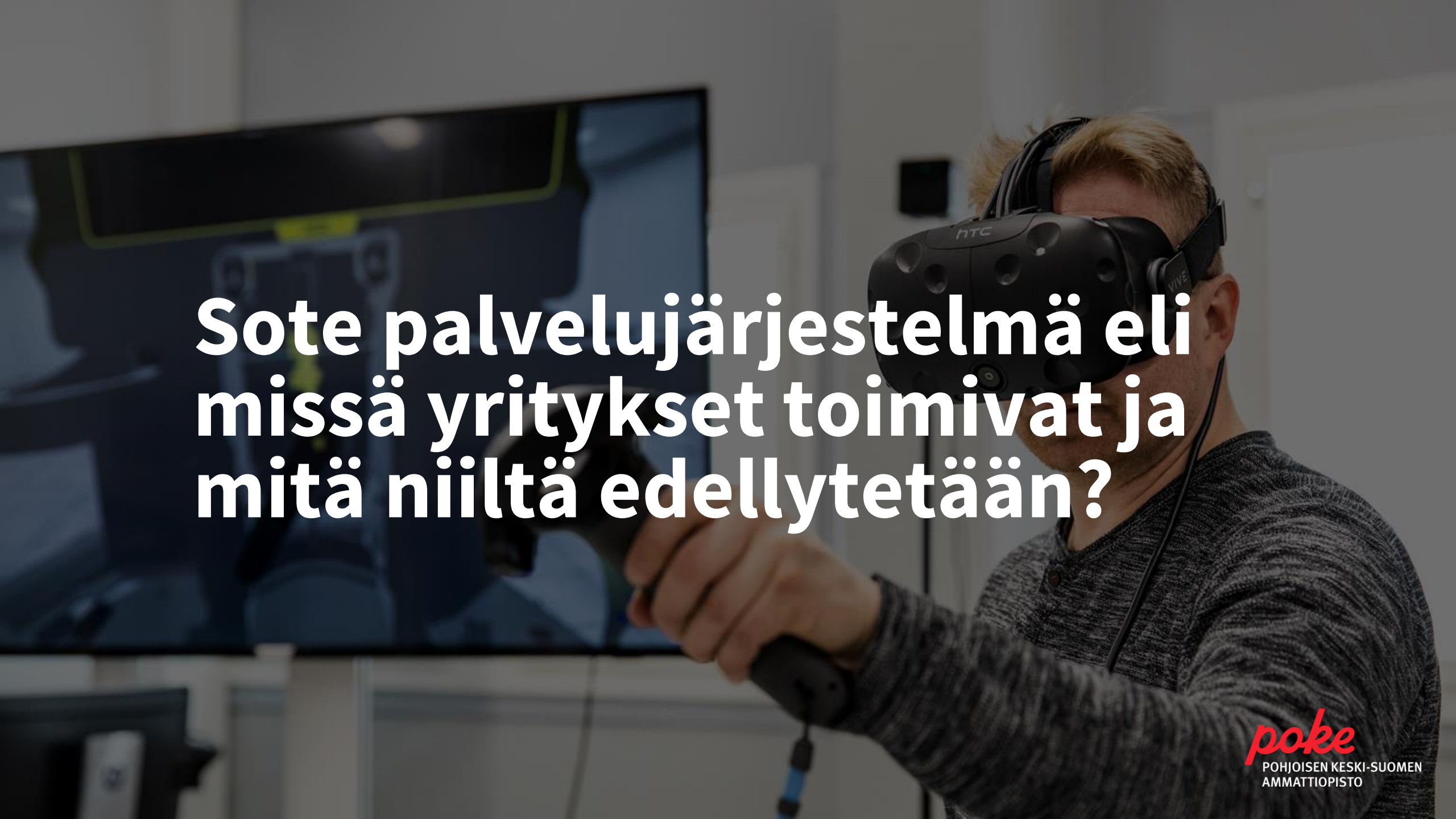

Esimerkki ulkoisesta yrittäjyydestä

Akson – kotipalveluyritysten ketjuyritys

Aksonissa toimii 24 itsenäistä yritystä, jotka tuottavat asiakkaan kotiin tuotettavia sosiaali- ja terveystalveluita.

**Sote palvelujärjestelmä eli
missä yritykset toimivat ja
mitä niiltä edellytetään?**

SOTE -palvelujärjestelmä

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä ja vastuut

Sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän perusta on valtion tuella toteutettu julkinen sosiaali- ja terveydenhuolto. Julkisen sektorin ohella palveluja tuotetaan yksityisissä yrityksissä. Suomessa toimii myös laaja sosiaali- ja terveysjärjestöjen kenttä, joka tuottaa sekä maksullisia että maksuttomia palveluja.

OHJAUS

Sosiaali- ja terveysministeriö

- valmistelee lainsäädännön ja ohjaa sen toteutumista
- johtaa ja ohjaa sosiaaliturvan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä ja toimintapolitiikkaa
- määrittelee sosiaali- ja terveyspolitiikan suuntaviivat, valmistelee keskeiset uudistukset ja ohjaa niiden toteuttamista ja yhteensovittamista
- vastaa yhteyksistä poliittiseen päätöksentekoon.

TUTKIMUS JA KEHITTÄMINEN

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan virastot ja laitokset vastaavat tutkimus- ja kehittämistehtävistä hallinnonalalla. Hallinnonalaan kuuluvat:

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
- Säteilyturvakeskus
- Työterveyslaitos
- STM:n hallinnonalan virastot ja laitokset

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN

- Vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille.
- Perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon, erikoissairaalahoitoon, suun terveydenhuollon, mielenterveys- ja päihdepalvelujen, vammaispalvelujen ja ikääntyneiden asumispalvelujen järjestämisestä vastaavat 1.1.2023 alkaen 21 hyvinvointialuetta ja Helsingin kaupunki. HUS-yhtymällä on erikseen säädetty järjestämisvastuu erikoissairaanhoidosta.
- Hyvinvointialue toimii sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjänä ja pääasiallisena tuottajana. Kunnat ja hyvinvointialue toimivat yhteistyössä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Yksityiset toimijat sekä järjestöt ja yhdistykset täydentävät julkisia sosiaali- ja terveyspalveluja.
- Hyvinvointialueen tehtäviä: Perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuolto, lasten, nuorten ja perheiden palvelut, työikäisten palvelut, ikääntyneiden palvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut, vammaispalvelut, oppilas- ja opiskelijahuolto, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä pelastustoimi

LUVAT JA VALVONTA

- Aluehallintovirastot ohjaavat ja valvovat kunnallista ja yksityistä sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja arvioivat kuntien peruspalveluiden saatavuutta ja laatua. Ne myöntävät toimiluvat alueen yksityisille palveluntuottajille.
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira ohjaa, valvoo ja hoitaa lupahallintoa sosiaali- ja terveydenhuollossa, alkoholihallinnossa ja ympäristöterveydenhuollossa.

Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä ja vastuut - Sosiaali- ja terveysministeriö (stm.fi)

Kannattaa vilkaista: <https://stm.fi/sotepalvelut>

SOTE-Palvelujärjestelmän elementit

Hyvinvointialueet

Sosiaali- ja terveystalvelut

Valinnanvapaus

Järjestämis- ja tuottamisvastuu

Palveluiden valvonta

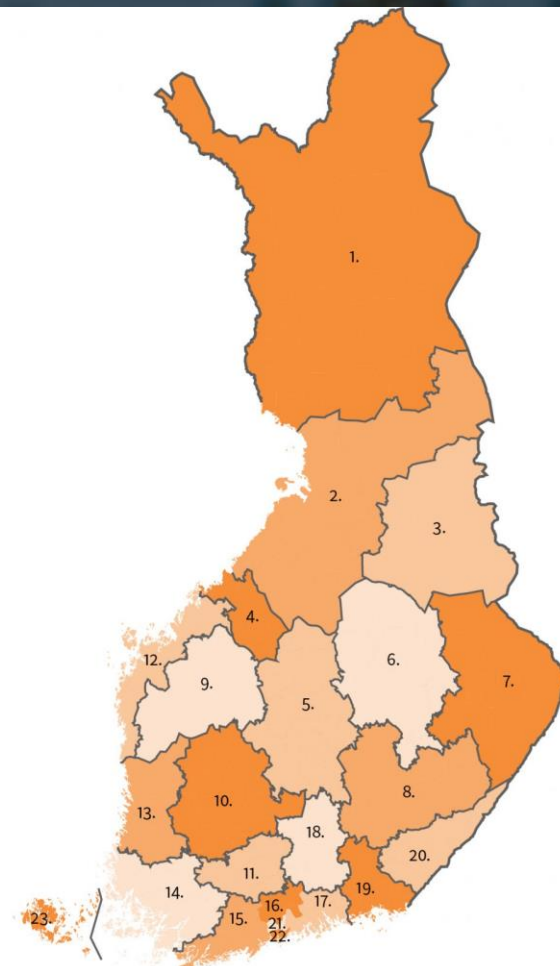
Hyvinvointialueet

Suomessa on 21 hyvinvointialuetta, joiden tehtäviin kuuluu muun muassa:

- Perusterveydenhuolto
- Erikoissairaanhoido
- Sosiaalihuolto
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- Työikäisten palvelut
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Vammaispalvelut
- Oppilashuolto
- Pelastustoimi
- Ensihoito

Hyvinvointialueet:

1. Lapin hyvinvointialue
2. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
3. Kainuun hyvinvointialue
4. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
5. Keski-Suomen hyvinvointialue
6. Pohjois-Savon hyvinvointialue
7. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
8. Etelä-Savon hyvinvointialue
9. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
10. Pirkanmaan hyvinvointialue
11. Kanta-Hämeen hyvinvointialue
12. Pohjanmaan hyvinvointialue
13. Satakunnan hyvinvointialue
14. Varsinais-Suomen hyvinvointialue
15. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
16. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
17. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
18. Päijät-Hämeen hyvinvointialue
19. Kymenlaakson hyvinvointialue
20. Etelä-Karjalan hyvinvointialue
21. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
22. Helsingin kaupunki (Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala)
23. Ahvenanmaa

Sosiaali- ja terveysterveyst

Hyvinvointialueen tulee järjestää alueensa asukkaille seuraavat palvelut:

Terveysterveyst

Terveysterveyst
Terveysterveyst
Terveysterveyst ja terveysterveyst
Neurolat
Seulonnat
Rokotukset
Suun terveysterveyst
Opiskeluhoitolat
Työterveysterveyst
Työttömien terveysterveyst
Mielenterveysterveyst
Päihde- ja riippuvuushoito
Päivystys
Ensihoito
Sairaalat ja erikoissairaanhoito
Kotisairaanhoito ja kotisairaalahoito
Saattohoito
Elinsiirrot ja kudossiirrot
Asiakas- ja potilasturvallisuus
Potilasdirektiivi (Rajat ylittävä terveysterveyst)
Paperittomien sosiaali- ja terveysterveyst
Raskauden keskeytys

Sosiaali- ja terveysterveyst

Sosiaalityö ja sosiaalihoito
Sosiaalinen kuntoutus
Palvelu taloudellisen toimintakyvyn edistämiseksi
Perhetyö
Lapsiperheen kotipalvelu
Kotihoito
Tukipalvelut
Asumispalvelut (tilapäinen asuminen, tuettu asuminen, yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen)
Laitospalvelut
Liikkumista tukevat palvelut
Päihde- ja riippuvuustyö
Päihde- ja riippuvuustyön erityiset palvelut
Mielenterveysterveyst ja mielenterveysterveyst
Päihde- ja mielenterveysterveyst
Kasvatus- ja perheneuvonta
Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta
Omaista ja läheistä hoitavan henkilön vapaat
Opiskeluhoillon kuraattoripalvelut

Kuntoutus

Lääkinnällinen kuntoutus
Kuntouttava työtoiminta
Ammatillinen kuntoutus
Sosiaalinen kuntoutus

Hyvinvointialueiden tulee edistää valinnanvapauden toteutumista alueella

”Valinnanvapaudella tarkoitetaan asiakkaan oikeutta valita itse, mistä hän saa sosiaali- ja terveyspalveluja. Asiakas voisi valita nykyistä yksilöllisemmin omaan tilanteeseensa sopivia palveluntuottajia. Tarkoituksena on lisätä asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia sekä parantaa palvelujen saatavuutta, laatua ja kustannusvaikuttavuutta.”

Lähde: Hallitus esittää valinnanvapautta sosiaali- ja terveyspalveluihin
sosiaali- ja terveysministeriö
Julkaisuajankohta 8.3.2018

Hyvinvointialueella on järjestämis- ja tuottamisvastuu

Tyypillisiä yksityisten yhtiöiden tuottamia palveluita ovat

- Rokotukset
- Kotisairaanhoido ja kotisairaalahoito
- Saattohoito
- Perhetyö
- Lapsiperheen kotipalvelu
- Kotihoito
- Tukipalvelut
- Asumispalvelut (tilapäinen asuminen, tuettu asuminen, yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen)
- Liikkumista tukevat palvelut
- Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta
- Omaista ja läheistä hoitavan henkilön vapaat
- Kuntouttava työtoiminta
- Ammatillinen kuntoutus

Hyvinvointialueen vastuulla on päättää palveluiden järjestämisestä.

Oma tuotanto

Yksityinen tuotanto

Hyvinvointialue voi hankkia palvelun tuottamisen kolmansilta osapuolilta.

Elinkeinon harjoittajat

Osakeyhtiöt, yhtymät, järjestöt, yhdistykset

Palveluiden asiakkaina ovat

HVA:n järjestämän palvelun asiakkaat (esim. palveluseteli, ostopalvelut)

Itse palvelunsa järjestävät asiakkaat (esim. palveluseteli, omahoito)

Asiakkaiden valinnanvapaus toteutuu HVA:n aluehallituksen tekemien päätösten mukaisesti.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden valvonta

Valvontaviranomaisia ovat sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira sekä aluehallintovirastot. Hyvinvointialue katsotaan valvontaviranomaiseksi ainoastaan silloin, kun kyse on yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain mukaisesta yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta.

Sosiaali- ja terveyspalveluverkoston toiminnan valvonta

Aluehallintovirastot

Valvira

Hyvinvointialueen toiminnan valvonta.

Alueen
omavalvonta

Valvira

Aluehallintovirastot

Yksityisten palveluntuottajien valvonta

Hyvinvointialue

Aluehallintovirastot

Tuottajan
omavalvonta

Lähde: Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023)

Yksityiseksi SOTE- palveluiden tuottajaksi ryhtyminen

Yritysidean / liikeidean
jalkauttaminen

Palveluntuottajaksi
rekisteröityminen

Yritysidean/liikeidean jalkauttaminen

	Elinkeinonharjoittaja (tmi), laskutus	Osakeyhtiö
Tavoite	• Itsensä työllistäminen • Vaihtelua työelämään • Palveluntuottajana toimiminen	• Itsensä työllistäminen • Työnantajana toimiminen • Palveluntuottajana toimiminen • Omistuksen jakaminen tai siirtäminen
Asiakkaat	• Hyvinvointialueen järjestämän palvelun asiakkaat • Itse palvelunsa järjestävät asiakkaat • Kaupungit, yhdistykset, yritykset	• Hyvinvointialueen järjestämän palvelun asiakkaat • Itse palvelunsa järjestävät asiakkaat • Ostopalveluiden tuottaminen (kilpailutukset) • Kaupungit, yhdistykset, yritykset
Palvelumuodot	• HVA:n palvelusetelituottajana toimiminen • Palvelun myynti suoraan asiakkaille	• HVA:n palvelusetelituottajana toimiminen • Palvelun myynti suoraan asiakkaille • Sopimustuottajana toimiminen
Tulevaisuus	• Oman ajan ja jaksamisen puitteissa	• Liiketoiminnan kasvattaminen

Palveluntuottajaksi rekisteröityminen

Sotealan yrittäjien
hakemusruuhkaa helpotetaan
vihdoin | Uutisia lyhyesti | Yle

SOTE- palveluverkossa toimivia yrityksiä

Työvoimavuokraus

Koulutuspalvelut

ICT-palvelut

Ostopalveluna
tuotettavat
PTH:n palvelut

Tukipalveluiden (esim.
kuljetus ja ruokahuollon
tuottajat

Tukipalveluiden (esim.
kuljetus ja ruokahuollon
tuottajat

Itsenäisille palvelun
järjestäjille tuottavat

Ostopalveluna
tuotettavat
Sos.huollon tuottajat
ja
palvelusetelituottajat

SOTE- palveluverkossa toimivia yrityksiä

Sinulle tarjoutuu mahdollisuus lähteä mukaan uuteen SOTE-alan startup-yritykseen ilman yrittäjän riskiä. Millä alalla tämä yritys toimii ja miksi päätät lähteä mukaan?

Liikeidea

Yritysidea

on ajatus tai konsepti, joka toimii perustana yrityksen perustamiselle. Se kertoo, mitä tarkoitusta varten yritys perustetaan ja mikä on sen liiketoiminnan perusajatus. Yritysidea voi syntyä esimerkiksi uudesta tuotteesta tai palvelusta, erityisosaamisesta tai markkinoilla havaitusta tarpeesta

30 BUSINESSES IDEAS FOR TEENAGERS

- SUBJECT TUTOR
- SAT/COLLEGE PREP TUTOR
- CHILD CARE
- CRAFT FAIR VENDOR
- SOCIAL MEDIA INFLUENCER
- YOUTUBE PERSONALITY
- PODCASTER
- BLOGGER
- CAKE DECORATOR
- CAR WASHING SERVICE
- HOUSE CLEANER
- LAUNDRY SERVICE
- ERRAND SERVICE
- LAWN CARE
- DOG WALKING
- HOUSESITTING
- GIFT WRAPPING SERVICE
- TECH SUPPORT
- TECHNOLOGY TUTOR
- ONLINE GRAPHIC SELLER
- CLOTHING DESIGNER
- PARTY ENTERTAINER
- MUSICIAN
- PET PHOTOGRAPHER
- EVENT PHOTOGRAPHER
- DELIVERY SERVICE
- GRAPHIC DESIGNER
- WEB DESIGNER
- VIDEOGRAPHER
- PERSONAL SHOPPER

Liikeidea

tarkoittaa yrityksen vastausta kysymykseen, miten yritys aikoo toteuttaa toiminta-ajatuksen mukaista liiketoimintaa.

Se sisältää yleensä kolme osaa:

1. mitä tuotteita tai palveluja yritys tarjoaa?
2. kenelle ne on suunnattu?
3. miten ne tuotetaan ja toimitetaan asiakkaille?

Liiketoimintasuunnitelma

on kirjallinen dokumentti, joka kuvaa, miten yritys aikoo toteuttaa liikeideansa käytännössä.

Se sisältää muun muassa kuvauksen yrityksen tuotteista ja palveluista, markkina-analyysin, toimintasuunnitelman ja rahoitussuunnitelman.

Hyvä liiketoimintasuunnitelma auttaa hahmottamaan yrityksen tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.